

NOTA
ANONIMUSA
DO NAYIASNIEYSZYCH
STANOW SKONFEDEROWANYCH
RZECZYPOSPOLITEY

*Względem Fundacyi, i sprzeciwienia się oneyże Panien Kanoniczek
Warszawskich.*

ENIA 28. LIPCA 1789. ROKU
NAPISANA.

Ozekając długo czasu szczęśliwego, niczym nigdy bar-
dziej jak miłością Ojczyzny i sprawiedliwością interesowa-
ny, w którymbym mógł niektóre Nayiasnieyszym Stanom z
przychylnego a winnego Patryotyzmu z krzywdą szczegul-
ną i powszechną zachodzące donieść okoliczności, z dogo-
dzeniem szczegulności, a pomnożeniem Skarbu Publiczne-
go, znużony myślami i pragnieniem, niemogąc przez lat
dwadzieścia kilka sposobney upatrzeć pory, teraz uradowa-
ny widząc z samey cnoty, gorliwości, miłości Ojczyzny,
i czystego Patryotyzmu związek ieden naywiększy i nay-
sprawiedliwszy składające duchy, za przyzwoitą im rzecz
uznałem, podać przy Materyi Podatkowania, i powiększe-
nia Skarbu publicznego, ku obronie mianego, a odzyskaniu
bezwprawnie zabranego Kraiu myśli, żądania i proźby moje
takowe:

JW. Antonina z Zachorowskich Zamoyńska Ordynatowa Wdowa wrzuszona kompassyą nad Pannami Stanu Szlacheckiego z Rodziców obojey płci i z Przodków dobrze w Oyczyźnie zaśluzonych pochodzących bezposażnych, ażeby przy chwale Boskiej i ćwiczeniu się w cnotach przystoynie edukowane i sustentowane bez kosztu Rodziców były, z własney swoiey Fortuny uczyniła Fundacyą w Roku 1744. na Osób dwadzieścia Kanoniczek, Dobra im nadała, i Summy znaczne tegoż Roku *Fra. 3. post Dominicam conductus Paschæ* przed Xięgami Ziemiemi Zakroczymskiemi Powiatu Nowomieyskiego zapisała i transfundowała; nadto zaś na mieszkanie dla onychże i Xięży potrzebnych gmachy murów Marywilskich kupiła, i Kościołek w którymby się modlić, Miży Swietey słuchać, i *Officium parvum de Beata* odprawiać mogły, wyuruowała.

Kollegium to Swięckie Panien Kanoniczek bez-szlubnych ma jednę Xiennie szlubem czystości obowiązana, inne zaś od niego wolne, owfzem dla kaźdey wola iest wolna, czy do zamęścia, czy do Zakonu, czy do innego tobie życia obrania.

Fundacya sama Oryginalna w żadnych Xięgach nie oblatowana, Przywileiu zaś Najjaśnieyszego Augusta III. w Grodnie *Die 11. Mensis qbris* tegoż Roku 1744. oneż aprobuiącego słowa są te: "*Cum itaq; &c. nomine Gnse Antoninæ Josephæ de Zachorow &c. quod ipsa prospicere cupiens* „ Conditioni, ac in eligendo vitæ Statu libertati Virginitum „ ex Illustribus Parentibus natarum, & ex profapiis de Pa- „ tria bene meritis descendentium, quæ interdum aut contra „ voluntatem propriam, Statuq; sui decentiam nubere, aut „ vitam monasticam, absq; divina vocatione amplecti, ean- „ demq; tiediose ducere coguntur, aut dura Proximiorum Tu- „ tella premuntur, Novam Fundationem, in qua hujusmodi „ Nobiles Virgines, sive ad extrema vitæ sive tempora, „ sive ad Electionem alterius Status omnimode ac honeste, ut

„ earum conditionem decet , habitare ac vivere possint , facere
 „ decreverit , eoq; sine ædificium amplum Marieville dictum ti-
 „ tulo Emptionis ære suo proprio comparaverit , Summas
 „ quandam Pecuniarias similiter suas proprias in censum lo-
 „ carent , modum vivendi præfatis Nobilibus Puellis &c.
 „ præscripserit , eisq; Nomen & Titulum Canoniarum seu
 „ Canonissarum , adinstar plurium cætuum &c. imponi volue-
 „ rit , atq; eas in communi & vivere constituerit &c. ,

W następnym Roku 1745. Die 7. Maji w Kofystorzu
 Warszawskim na instancya teyze Jaśnie Wielmożney Fun-
 datorskiej , zapadł Dekret z Jegomości Xieędzem Sliwickim
 Proboszczem i innemi , którego słowa takowe : “ Et in eo-
 „ rum contumaciã memorata J. Mca Principalis Collegi-
 „ um sæculare Nobilium Virginum , ex primariis antiquis
 „ & Equestribus Familiis ab utroq; Parente natarum instrue-
 „ re & erigere cupiens , eidem Collegio certa vitæ præce-
 „ pta , continentia præcipuum vitæ institutum , ad divinum
 „ primario cultum , exercitium & profectum in virtutibus ,
 „ & bonis moribus Puellarum disposita , in articulis 26. con-
 „ tenta , &c. ut sub una morum gravitate conspicua , & vo-
 „ to castitatis obstricta Abbatissa , cæteræ istius Collegii sæ-
 „ cularis Virgines Canonice seu Canonissæ nuncupatæ , in bo-
 „ nis honestisq; moribus & virtutibus , donec elegerint Sta-
 „ tum profectum , sive famulandi altissimo sub aliqua Regula
 „ approbata , sive etiam nubendi & in sæculo remanendi ,
 „ instruantur & erudiantur , pro quarum Collegiali Residentia
 „ Palatium Marieville , una cum Ecclesia materiali &c. ac pro
 „ congrua Virginum in Collegio existent: Canoniarum seu Cano-
 „ nissarum sustentatione tum distributionibus quotidianis , cer-
 „ tas Summas bonis inhærentes transfudit , & inscriptio-
 „ nes officiosas &c. visis inscriptionibus Terrestribus , tum
 „ ordinatione Missarum , & divinorum Officiorum in Eccle-
 „ sia in Marievilla sita peragendorum , attentaq; sufficientia
 „ dotis , unde retributiones Missarum per Cappellanos cele-

„ celebrandarum solvi, & numerus determinatus Virginum,
 „ quæ collegium constituunt uti, & sustentari valeat, ipsaq;
 „ residere, & devotionibus, missarumq; sacrificiis Collegiali-
 „ ter in Ecclesia adesse & ad recitandum Officium parvum
 „ B. Mariæ Virginis teneantur & Administrationem porro
 „ Bonorum Foundationis causa ordinandæ rei Æconomicæ,
 „ & ad magis reddenda fructifera, eidem J. Mcæ Fundatri-
 „ ci, quod ad vixerit reservavit, fatis vero ipsius Bona eadem
 „ uti ad Dei Gloriam, & Publicum bonum donata memorato
 „ Collegio Canonissarum adjudicavit &c.,,

Na ostatek *Santitum* Delegacyi Ru: 1768. w Grodzie
 Warszawskim F. 2. *post Dominicam Oculi Quadlem* Oblatowa-
 nego wspomnioną Fundacyą approbującego, Ręką Xięcia
 Prymasa Podolskiego podpisanego osnowa takowa: „ Appro-
 „ bacya Fundacyi Panien Kanoniczek Warszawskich. Na
 „ okazanie wdzięczności Fundatorce UU. Panien Kanoni-
 „ czek Warszawskich U. Annie z Zachorowskich Zamoy-
 „ skiey Ordynatowey, która Córkom Szlacheckim eduka-
 „ cyi i poloru bez kosztu Rodziców, z własney swoiey For-
 „ tuny obmyśliła dostateczny sposób, tę Fundacyą w wszy-
 „ stkich swoich Opisach i Zapisach, nietylko pod protekcyą
 „ naszą bierzemy. ale i mocą Seymu terażniejszego appro-
 „ bujemy, *de Consensu* całej Delegacyi konnotuię. Ga-
 „ bryel Podolski Xiążę Prymas.

Jest więc Fundacya na 20. Panien z Familii sławnych
 i w Oyczyźnie zasłużonych podupadłych, i przyzwoitey
 Edukacyi Stanowi dadź niemogących uczyniona, na Edu-
 kacyą bez kosztu Rodziców.

Jest na 20. Kanoniczek, Kollegium składających, któ-
 re się dzielą na dwa Chory, pierwszy w którym jest 12. i
 drugi w którym jest 8. te obydwa Chory czynią Kollegium
 i Kapituły iedno ciało, równie iak w Kapitułach Prałaci, i
 Kanonicy.

Tym się zaś Chor pierwszy dystrynguie, że w nim Kanoniczki inne się mieścić nie mogą, iak tylko z ośmiu Herbów Genealogią mające, w drugim zaś dofyć gdy choć metryką Panna wyprobuie, że iest z Rodziców oboyg Szlachty.

Jest w Fundacyi, *ut instruantur, & erudiantur* a przecież to zaniechane i niepraktykowane; iakież więc ich zabawy, i czym się zatrudniają?

Jest aby żyły Kanoniczki *in communi*, i aby życie wygodne stanowi przyzwoite miały, słowa Przywileiu z Fundacyą zgodnego: “*in qua hujusmodi Virgines Nobiles, sive ad extrema vitæ suæ tempora, sive ad Electionem alterius, us Status commode ac honeste, ut earum conditionem decet, habitare ac vivere possint, et znouu atq; eas in communi &c. vivere constituerit, eoq; intuitu ædificium amplum Marievill dictum titulo emptionis proprio ære commparaverit, i w Dekrecie Konfysterskim pro quarum Collegiali Residentia, Palatium Marieville &c. ac pro congrua Virginum in Collegio existentium Canonicarum seu Canonissarum sustentatione &c.*”

Jakże w tych Punktach wola Fundatorki przez Panny absolutne pierwszego Choru zachowana i pełniona? o to tych zmówionych 12. drugiego Choru Kanoniczkom, równo fundowanym, i iednym sercem Fundatorki, miejsce Rodziców, w troskliwości i wygodzie dla tych dzieci albo osieroconych, albo bez możnych, zastępujących, ukochanych nie ieden stół *in communi* ale naypodlejszy, co sługom, i lokajom daią, a same wszystkiego podług woli i upodobania zażywają, nie iestże to serce i natura sępa.

Jakież im wygodne daią stancye? oto nymują wszystkie, a drugi Chór pod nogami swemi gdzie bywały stajnie z maleńkimi okienkami na dole ciemne, i pełne wilgoci, z utratą zdrowia, równie iak w więzieniu *in fundo* lokują, same zaś naypierwsze i naywygodniejszy pokoje trzy-

maią, i fale dla gości, i gdzie się bawią, a z drugiego Choru Kanoniczkom bywać zakazały.

Jeſt w Fundacyi, aby karety a. dla potrzeby i wygody Kollegium trzymały, i trzymają, ale niemi ſame tylko z pierwszego Choru ieżdżą nie pozwalając ich nigdy drugiego Choru Kanoniczkom ani ſłabym, ani w deſzcz, błoto do Kościoła na nabożeństwo, ani ich z ſobą brać chcą, prócz Socyufzki jedney, owſzem wolą z ſobą ſwoie pokoiówki wozić, jak Sioſtry, bo nawet raz Kanoniczka pierwszego Choru, proſzona w Kościele od JPanny Rakowskiej, drugiego Choru Kanoniczki aby ją ſłabą, w deſzcz i błoto do karety zabrała, uczynić tego niechciała, a ſwoją pokoiówkę zabrała; iakaż niemiłość, i pogarda, w jednym z równey krwi zgromadzeniu, z jednego, i jedney Fundatorki ſerca uſtanowionym ?

Jeſt w Fundacyi *tum distributionibus quotidianis summas certas &c.* mają intraty roczney przeſzło ſto tyſięcy, a wieleż z niey na drugi Chór dają? o to złotych 2400. kaźdey Kanoniczce po złotych 200. na Rok, a cała intrata nie dla Boga na chwałę, nie na potrzeby Oyczyzny, ale na marne ſię między Chór pierwszy obraca.

Jeſt w Fundacyi aby trzymać Kapelanów przy Kościele dla ſpowiedzi, i częſtokoć nagtey choroby lub śmierci, a Zyda nigdy żadnego aby w tych murach niemieſcić, teraz wszelkiego rodzaju Ludzie i Zydzki mieſzkają, ſzynki, sklepy. Drzwi od ulic powybilane, zamiast Bramy jedney, ieſt wchodów kilka, Kapelan żaden, ani Nabożeństwo regularne, Zydoſtwa mnóſtvo, którzy nawet przed oknami Panien Kanoniczek, i drzwiami Kościoła, ſłuby i ſwoie bałwochwalſtwa iawnie odprawują, iakie ztąd ſzyderſtvo w publiczności, iakie nieuſzanowanie woli Fundatorki, która napisałſzy w Fundacyi iak Dekret Konfyſtorſki ſwiadczy "*Bona ſua ad Gloriam Dei & Publicum bonum donata.* Widząc to nieużyteczne zgromadzenie, ani ku chwale Boſkiej, a-

ni woli dopełniające Fundatorki, zapewneby do Stanów
 Nayaśnieyszzych, zaniosta prozbę takową: „Stany Nayaś:
 „ Stany cnoty, rozumu, sprawiedliwości, gorliwości ku
 „ Oyczyźnie pełne, Stany wglądające w zdrożności, złe
 „ w dobre przemieniające, Stany wolą Fundatorów niedo-
 „ pełnioną, i z dobrej na złą przeistoczoną, zamiast chwa-
 „ ły Boskiej i usługi Publiczney, nikczemnie sprawowaną,
 „ na użyteczną podług myśli dla dobra Publicznego obraca-
 „ iące, odstępuję od tey moiej Fundacyi, zrzekam się te-
 „ go zgromadzenia infzą intencyą i nadzieią (iak widzę z
 „ doświadczenia) ustanowionego, oddaę go do woli wa-
 „ szey, czyńcie z nim co wam się podoba, a skaslowawszy
 „ ie raczey iako woli moiej przeciwne i nieużyteczne,
 „ obróćcie te mury na Akademią nauk mennicznych,
 „ mechanicznych i innych Kraiowi użytecznych, których
 „ teraz z zagranicy wielkim expensem sprowadzać musi-
 „ cie, i Uczniów niemacie, obróćcie mury i płace z ogro-
 „ dem od Trębackiey ulicy na Mennicę, którey własney do-
 „ tąd niemacie, i komorne Rzeczpospolita Pani iakby nie-
 „ władna, i niebędąca w Stanie, w całym swoim Kraiu
 „ mieć własnego kawalka miejsca, opłaca przeszło po
 „ 5000. zło: na Rok, otóż wolę ten mój Fundusz z inten-
 „ cyą zgodny, aby był na potrzebę Dobra Publicznego o-
 „ brócony, Dobra summy i wszelkie intraty na pożyte-
 „ czniejszą Edukacyą młodzi Polskiej, Kraiowi pożytek,
 „ i wygodę przynoszącey dysponowane, Pannom zaś Ka-
 „ noniczkom pierwszego Choru aby prędzey stan znalazły
 „ iako bogatym posagi wielkie i summy gotowe mającym,
 „ niechay Stany sprawiedliwe uwalniając ie od mieżkania w
 „ murach Marywilskich dadzą każdey ze Skarbu, przy wyi-
 „ ściu po 10. Tyśięcy złotych, Xieni zaś ślubem czystości
 „ obowiązanej, i do Kłafztoru gdzie sobie upodoba umie-
 „ szczoney, płacąc co Rok po 3000. złotych pokađ żyć
 „ będzie, drugiego zaś Choru Kanoniczkom iako ubogim,
 „ zmizerowanym, i zdrowie przez niewygody i umartwie-

„ nia skołatane mającym , wyznaczyć i dać przy wyjściu
 „ po 20. Tyficy zło: lub od nich Prowizyą punktualną za-
 „ pewnić corocznie w Skarbie, a gdyby która z nich szła
 „ za mąż, ostrzedz, iż takową summę wolność mieć będzie
 „ odebrać bez ewikcyi, toż famo i niezamężney wolno bę-
 „ dzie uczynić kiedy zechce w każdym Roku.

Otoż dopiero intencya Fundatorki tymby się spo-
 sobem dopełniła, gdyby te mury, dobra, summy, i intraty,
 na dobro Publiczne, pożytek i wygodę, Kraiu, były
 obrócone.

Miałam inne punkta Fundacyi względem zachowania się
 przepisane, i dla krótkości nie chcę każdego bydz tłumaczem,
 dosyć natym niech będzie, że nie są dopełniane podług
 woli Fundatorki, což więc wart taki Fundusz gdy Kon-
 dye iego niezachowane.

Alc przymuszony iestem przez Sprawiedliwość samę
 przełożyć ieszcze Nayiaśnieyszym Stanom trzy Punkta Fun-
 dacyi wyżey po approbacyi Delegacyiney wyrażone, i
 krzywdę oczywistą drugiego Choru Kanoniczek, a ołobtwia
 W. Jeymć Panny Magnuskiey Woyskiey Piotrkowskiey,
 którą rodzi Kunegunda Łubieńska Woiewodzanka Poznań:
 Córka Floryana Woiewody Poznań: a Synowica Xcia Pry-
 masa Łubieńskich, rodzona, Matkę zaś W. Woyskiey Łu-
 bieńską rodzi Bogumiła Walewska Kafztellanka Spycimirska,
 Córka Woyc: Walewskiego Kafztellana Spycimirskiego, Sko-
 ligowaney zaś z Familiami i Domami JWW. i WW. Łubieńskich,
 Potockich, Walewskich, Rychłowskich, Kossowskich, Szyma-
 nowskich, Gadomskich, Biernackich, Sieraszewskich, Głębo-
 ckich, Ostrowskich, Byszewskich, Hrabiów Kręskich, Węży-
 ków, Męcińskich, Jerzmanowskich, Obniskich, Kurdwanow-
 skich, Cieszkowskich, Cieńskich, Brochockich, Bardzińskich,
 Pfarських, Czaplickich, Gostawskich, Domaniewskich, Sto-
 kowskich, Taczanowskich, Grabowskich, Siemieńskich, a z
 złączonemi i przyłączonemi Kielczewskich, Pstrokońskich,

Dab.

Dąbskich, Ordegow, Gańsiorowskich, Duninow, Słoinskich, Szembekow, Ogińskich, Turskich, Xiążąt Sanguszkow, Bielńskich, Wolickich, Garnyszow, Walickich, Potockich, Męcińskich, Szydłowskich, Kretkowskich, Gurowskich, Działyńskich, Podolskich, Dobrzyckich, Łykowskich, i innych.

Ta więc W. Woyska podług opisu Fundatorki z Familii znakomitych, a Oyczyźnie zawsze i chwalebnie zasłużonych poehodząca, a przez wysługi Przodkow Rzpltey, bo sam Dziad Floryan Łubieński niź został Woiewodą, kilka odprawił Funkcyi Deputackich Poselskich i innych o swoim Expenście, a był Sędzią Sprawiedliwym bez darow lat 30. rownie i inna Familia naybliższa, nie oszczędzając nigdy na usługi Oyczyzny Fortuny, w smutnym ją przez to losie zostawiła, dla czego od lat kilku udała się do Kollegium Panien Kanoniczek Warszawskich, jedyny dla takowych Osob Fundusz mających.

Gdy zaś w pierwszym Chorze wakanśu nie zastała, tylko w drugim, przymuszona była tym czasem, niżeli w pierwszym będzie mieysce, i w tym się zostać.

W Roku przeszłym igdy w pierwszym Chorze po W. Dzieduszycckiey zawakował Awans, nie omieszkała przypomnieć się i prosić Kanoniczek pierwszego Choru, aby ją w liczbie swoiey umieścily, ile że z ośmiu Herbow ma Genealogią.

Lecz gdy Panny Kanoniczki odpowiedziały same stare i bogate, że to bydyź nie może, bo z drugiego Choru przechodzić nie można do pierwszego.

Przymuszona była szukać przez memoryał Protekcyi Nayiasń: Pana, co samo i niektore z iey Familii Osoby w Warszawie nie przytomne, przez osobne Pisma do N. Pana uczyniły.

N. Pan pobudzony sprawiedliwością, posłał od siebie nayprzed JW. Jmc X. Okęckiego Biskupa Poznańskiego i

B.

Warszawskiego jako Pasterza, potym JW. Jmc X. Garnysza Biskupa Chełmskiego i Podkanclerzego Koronnego, z perswazyą aby W. Magnuskę do pierwszego Choru przyięty, lecz przeciwnie odpowiedziały.

Wdał się potym J. W. Gadomski Woiewoda Łęczycki, JW. Byszewski Podkoniuszy Koronny Generał, uproszeni potym Xiążęta Jchmc Biskupi Szembek Płocki, i Turcki dzisieyszy Krakowski jako Kuzynowie i niektorzy J-WW. Postowie do krwi należący, którzy iezdzili i perswadowali Pannom Kanoniczkom, ażeby nie trudniły przyięcia do pierwszego Choru Panny Magnuskiey z drugiego Choru Stopień Sprawiedliwy, i Genealogią z 8. Herbow mającsey.

Ale i tych tak wielkich i poważnych intereffowaniow nie przyięty, owszem wstecz się onym, i Fundacyi idącemi, podług woli swoiey absolutney pokazuiąc, złożyły Kapitułę, i na niey nawet nie z Korony, ale z Litwy, nie ubogą, ale Trzykroć sto tysięcy Posagu mającą iedynczkę, w liczbie Kanoniczek niebędącą, za Kanoniczkę pierwszego Choru nominowały W. Jmc Pannę Horaimownę, która dotąd ani Nowicyatu odprawia, ani iest w Marywillu, ani sobie tego iey Matka, jako iedynczki bogatey nie życzy, ani Fundacya, ani szufność chce iey tam umieścić, i potrzebnieyszym zagradzać do tego stopnia należytego drogę.

Dopełniając zaś miarki swoiey ambicyi i absolutności Panny piewszego Choru, zakazuią Kanoniczkom drugiego Choru, nazywać się Kanoniczkami, tylko Pannami drugiego Choru, i ich slugami.

A na dowod tego, nie każą im w Sali gościnney bywać, ani razem z sobą jak Fundacya mieć chce, pacierzy odprawiać, owszem każą im sobie usługiwać, do stołu służyć. Talerze sobie podawać, i odmieniać, a dopiero po swoim Obiedzie, i kolacyi, iest z swoiemi razem Pokoiowkami,

u jednego stołu, i to ni Stanowi, ani Fundatorki dyspozycyi przyzwoitego, bo najmizerniejszego.

W. Woyska Magnuska widząc takową pogardę i pomnażające się codziennie umartwienia, a nie chcąc sobie w osłabionym zdrowiu przyspieszać przez oneż śmierci, wyjechała z resztą życia do Krewnych swoich, którzy ją zmierzowaną ledwie poznali, i dotąd ją przy sobie utrzymują, pokąd w tej materji Najiaśn: Stanow nie nastąpi rezolucya umieszczenia iey w pierwszym Chorze, albo Fundacyi na złe używaney, w lepsze ku dobru Publicznemu przemienienia, i Panien teraz będących wyposażenia.

Zeby zaś Panny Kanoniczki pierwszego Choru były w swoim uporze, ambicyi, absolutności, i racyach czczych przełamane, i w czynnościach Fundacyi przeciwnych zawstydzone, kładą się konwikcye takowe:

Amo. Ze Kanoniczki drugiego Choru, powinny się równo, iak pierwszego nazywać Kanoniczkami, bo jedno Kollegium składają, z jednego serca Fundatorki utalkawiona, w iedney Rezydencyi *in Communi* wygodnie mieszkać, i żywność przyzwoitą mieć powinny.

Ado. Ze Kanoniczki drugiego Choru koniecznie stopień mieć powinny do pierwszego, iako w Kollegium będące chybaby się która nie mogła z ośmiu Herbow wylegitymować, bo tylko z dowodem przez iedną mestrykę że iest Szlachecianka, wchodzi do drugiego.

Stio. Panna Wołowiczowna z drugiego Choru poszła do pierwszego nie za instancją, bo była odrzucona, ale assekuracją Kassacyi, tej nieużyteczney Fundacyi, przez niego J.W Jmci X. Wołowicza Biskupa Łuckiego zapowiedzianą, po ktorey nie czekając Genealogii z 8. Herbow, złożyły Kapitułę, ogłosiły ją Kanoniczką pierwszego Choru, i Oder na nią włożyły.

W czymże od niej poślednieysza W. Magnuska, chyba, że od niej uboższa, że od niej, i za nią, interes nadto delikatnie był promowowany, ale ma więcej Biskupow, Senatorow, i Posłow, o swoę krzywdę jako Kolligatow, gorliwych, i urażonych.

4to. W. Horaimowna godna i Czei i uwielbienia z Przodkow Dama, ale z Litwy, ale bogata, ale iedynaczka, przez swoię cnotę i charakter uboższych pokrzywdzać nie powinna, i rowny a pamięci i chwały godny uczynić przykład, iak JW. Dzieduszycka z pierwszego Choru Kanoniczka, która przeczytawszy Fundacyą i intencyą pobożną Fundatorki, iż te tylko chce mieć umieszczone i edukowane Panny, ktorych Rodzicom na sposobach zbywa, sama dobrowolnie, zostawiając potrzebnieyszym mieysce, i siebie iżby była uboga, nie upodlając, złożyła dobrowolnie Kanonią, z radością czekających na ten stopień potrzebnieyszych, z Kollegium.

5to. Ze Kanoniczki w pierwszym Chorze mające Posagi po sto tysięcy przeszło, i Summ gotowych drugie tyle i więcej, które na Prowizye dają, inne zastawem Dobraznaczne trzymają, i Kanoniczkami w tranzakcyach nie pozwalają się pisać, iaki sama J. Panna Wołowiczowna Pisarzowna Słomińska, za což mają przeciwko Fundacyi, i woli Fundatorki, mieysce uboższym i potrzebnieyszym zastępować, owszem sobie w Dobrach siedzieć w ktorych się ich okazałość Intrat i Summ wielkich gdy pokaże, prędszą mieć będą okazyą do zameścia iak w Marywillu, o ktorym jest w-Publiczności suppozycyja, że tam tylko same ubogie mieszczą się Panny, więc sobie bogate siedzące w nim same krzywdę czynią, w późnym, albo żadnym dotąd postanowieniu, a inne uboższe krzywdzą.

6to. Te Kanoniczki pierwszego i drugiego Choru, gdy ra-

zem Fundowane i jedno składają Kollegium, nie powinny się, ani powinny być nazywane Pannami drugiego Choru, ale Kanoniczkami, nie powinny ich Kanoniczki pierwszego Choru nazywać sługami, ani się niemi posługiwać, ani im kazać sobie do stołu służyć, ani za sobą z talerzami stać, i one sobie podawać, odmieniać, bo im są równe Siostry, przez Fundatorkę równie w jednym Kollegium umieszczone. = Powinny się wzajemnie kochać i szanować, gdy jedno Ciało składają, i z jednej Fundatorki iak z jednej Matki rodzone dzieci starsze i młodsze urodzone, utworzone, i udarowane.

7mo. Ze Kanoniczki drugiego Choru, nie sieroty od Dzieciątka Jezus ale z Familii wielkich i zasłużonych pochodzące, lubo przez usługi Oyczyźnie, albo nieprzyiacielstwa Kraiowe, albo przypadki różne do uniknienia niepodobne, w stanie szczupłej fortuny znajdując się, ale do lepszego życia i mieszkania, iak w Marywillu teraz, przywykłe, powinny mieć podług woli Fundatorki wyżywienie, i stancye stanowi przyzwoite i wygodne, bo Fundatorka nechciała ich mieć w więzieniu, niewygodzie i głodzie, bo ona z serca i miłości ku nim tę Fundacyą zrobiła, aby przystoynie żyły, i Boga chwaliły, nie w umartwieniu życie przepędzały bez pociechy, i przez umartwienia, głód, niewygody, stancye smrodliwe, ciemne, i wilgotne, śmierć sobie przyspieszały,

8vo. Te Kollegium Panien Kanoniczek powinno się każdego roku sprawiać z swego zachowania się, Intrat tak wielkich na co się obracają, i czy dosyć czynią Fundacyi, a gdy to dotąd nigdy z Duchowney władzy nie bywało dla tego, iż są od niey iako Swieckie przez Fundatorkę wyłączone, więc teraz z dyspozycyi Najiaśnieyszych Stanow nastąpić powinno, aby mury, Dobra, Summy na Prowizyach, i intraty były ściśle zlu-

strowane, z indagacją o wszystkim, i o możności Kanoniczek pierwszego Choru, i o krzywdach wszelkich Kanoniczek drugiego Choru: iako też przyczynach, czemu J.Pannę Wołowiczownę z drugiego Choru, przyięty do pierwszego, a czemu J.Panny Magnufkiej rowney Familiantki i Legitymacją z ośmiu Herbow mającey dotąd nie przyjmują, i czemu W Horaimownę nie z Korony, ale z Litwy, nie z Kollegium, ale ustronną, i tak bogatą, bo do trzechkroć sto tysięcy Złotych Pofag mającą samowolnie przeciwko woli Fundatorki, i opifowi Fundacyi, Kanoniczką pierwszego Choru, po tyłu rekwiżycyach od Nayaśn: Pana, i intereffowaniach wielkich i godnych Osob za J.Panną Magnufką czynionych, nominowały.

Konkluzya i Proźba.

Gdy się zaś z Lufracyi i Indagacyi pokazało, iż Panny Kanoniczki Kollegium Marywilskiego przez JW. Annę z Zachorowskich Zamoyfką Ordynatową w Roku 1744. fundowane, nie zachowują się podług woli i przepisow teyże Fundatorki, owszem przeciwko Fundacyi postępują i one we wszystkich prawie Punktach nie uczczą &c. Przeto Nayaśnieyfe Stany Skonfederowane, intencyą dobrą Fundatorki względem Dobra Publicznego mianą do skutku przywodząc, i Fundusz takowy na użyteczneyfzy dla Kraiu i Narodu przemieniając, mieć chcą, iżby Mury Marywilskie, iedne od Ulicy Senatorfkiej, na Akademią do nauk Mennicznych i innych, pożytek Kraiowi przynofzających, ponieważ dotąd ku potrzebom Mennicznym szukać za Granicą, i sprowadzać Mayftrow konieczność wymagała, drugie zaś od Ulicy Trębackiej i Wierzbowej na Mennicę Kraiową Rzpltey obrocone z Dobrami, Summami i Intratami

ku tych utrzymaniu były: Panny zaś takowego Kollegium iako Swieckie i szlubem czystości nie obowiązane od obowiązkow w Fundacyi wyrażonych i mieszkania w Marywillu uwalniają, a sposob im do odmiany stanu lub wygodnego życia obmyślając, wyznaczają dla każdej z pierwszego Choru po dziesięć, a z drugiego uboższym i zmierzrowane zdrowie mającym, po dwadzieścia Tysięcy, aby im u Skarbu Rzpltey Kor: do rąk bez Ewikcyi zapłacone były, a zaś Wielebney Pannie Xieni szlubem obowiązanej i w Klafztorze Wielebnych Panien Wizytek Warszawskich ulokowanej, aby do śmierci iey każdego roku Skarb Koronny po 3000. Zł: Pol: wypłacał, nakazują, a ktoraby Panna życzyła sobie w Skarbie do czału z Prowizyi mieć swoją Summę, tedy iey, iż regularnie takowa Prowizya na S Jan Chrzciciel płacona będzie, i wolność mieć będzie każdego roku Summy swojej odebrania, zapewniamy.

XVIII-2-1395

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

